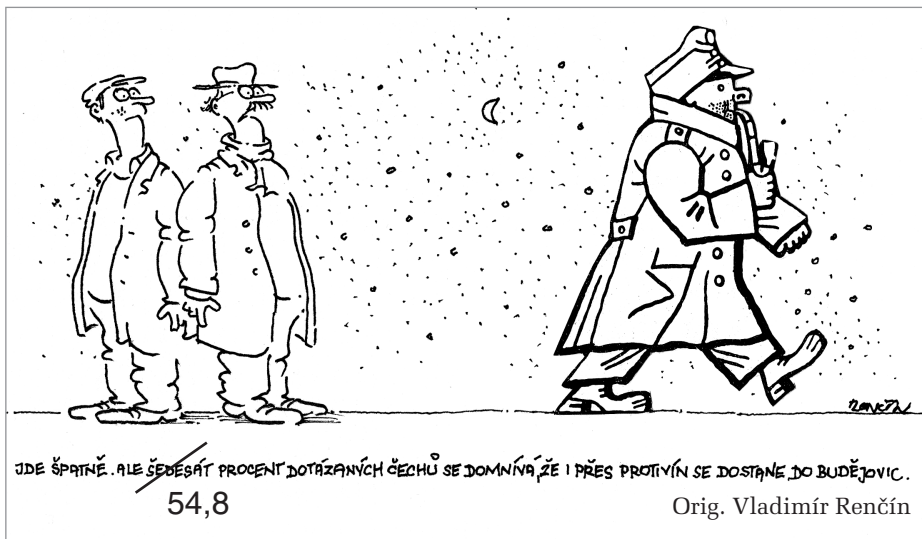

Jedeme dál – s aligátorem

Živa, popularizačně-odborný magazín biologie, se spíše vyhýbá komentářům s odstíny dopadajícími z politiky. Výjimky se připouštějí vzácně – pokud hýbají celonárodní atmosférou, jež dosahuje k provozování vědy. Příkladem může být úmrtí prvního českého prezidenta po r. 1989, po volbách z 26. ledna 2013 „zrod“ prezidenta nového.

Nynější prezidentské volby (první přímé) zasáhly celý národ, angažovala se i vědecká komunita (např. 21. ledna zveřejněné Prohlášení vědců, lékařů a VŠ učitelů na podporu K. Schwarzenberga, které neslo přes tři tisíce podpisů). Situace, kdy ve druhém kole volby proti sobě stáli kandidáti reprezentující na straně jedné opoziční smlouvu (1998–2002) s frustrujícím dopadem na současný stav veřejné scény (Miloš Zeman) a ctění etických a zákonných norem spolu s akcentem na mezinárodní rozměr mnohostranné kooperace na straně druhé (Karel Schwarzenberg), způsobila nadějeplné oživení občanstva ve vztahu k politickému dění. Zajisté k tomu přispěly odpudivé jevy jako nestandardní angažmá končící hlavy státu a dokonce členů hradi rodiny, za použití nactiútrhačných nefér prostředků, a též za pozoruhodné synchronie této podpory s heterogenní škálou stoupenců od ultranacionalistických až po štěpánovské echtkomunisty. Nejen hlásaná dogmata o dělící čáře mezi levicovostí a pravcovostí se tím pádem stala ještě méně věrohodným a vyprázdněným pojmoslovím, ale takřka každý dříve vážně používaný slovní symbol se v totálním zmatení a převrácení významů zepsul. Symptomatickým vrcholem se stal komentář V. Klause k výhře M. Zemana, že „ve volbě prezidenta zvítězila pravda a láska nad lží a nenávistí“, kde dodal, že je hrdý na Čechy, protože údajně nepodlehli médiím, přičemž přesný opak je pravdou (ovlivnění výsledku voleb lživým inzerátem proti K. Schwarzenbergovi, zveřejněným v Blesku poslední den před volbou agentem StB, tak mohou oprávněně glosovat

respektovaní komentátoři, např. „pogratulujeme Šloufovi“). V. Klaus se tím pro historii už nadobro pohřbil jako státník a přispěl k tomu, že se volební kampaň zredukovala na kádrování a věci dávné minulosti – nedozvěděli jsme se téměř nic o plánech prezidentských kandidátů. Výsledek opřený o téma češství/nečešství vysvětluje neúspěch těch, kteří „prošli světem“ – Jana Švejnara v minulé a K. Schwarzenberga v této volbě. Zároveň mezinárodnost jako parketa vlastní vědě stojící proti „státečkovému“ zápecnictví obnažuje znovu a znovu národní handicap dosud podměrečně vzdělanosti. Kdosi napsal, že tyto volby byly zřetelně národní inteligence. Dodal bych, že i hodnotových preferencí – 54,8 % voličů upřednostnilo sliby o sociálních požitcích před změnami směrem k ústavnímu pořádku, který by bránil plíživé delegitimizaci Ústavního soudu, Senátu a destrukci nezávislé justice – tedy základním protikorupčním nástrojům státu – takže: zchudlé vrstvy budou patrně chudnout i nadále, platíce za tunely.

To, že Zemanova výhra ve volbách stojí na lžích, by nemělo překrýt normotvorný skvost, který J. Leschitina v Hospodářských novinách nadepsal Skrytý půvab volební pravdy. Stojí za to citovat: „Mohl se Karel Schwarzenberg vyhnout výpadu Miloše Zemana kvůli sudetským Němcům? Mohl a jednoduše. Stačilo opakovat, že jde o uzavřenou kapitolu, zpečetěnou česko-německou deklarací... Jenže půvab a síla Schwarzenbergova postoje spočívá v tom, že to odsoudil uprostřed volební kampaně.“ Taková „hloupost“ coby dárek pro protiútok musela být klaus-zemanskými politickými pragmatiky využita. Přesto v kontextu Schwarzenbergovo povolební „Zachovali jsme si čest i v této porážce. Děkuji vám... Uvidíme se v lepších časech“ znamená mnoho (alespoň pro 45,2 % voličského národa). Mnohem horší příklad pro veřejnost by nastal, kdyby v druhém kole zůstali dva kandidáti oplácející jeden druhému

stejnou měrou podrazáctví, smyšlenek o protikandidátovi a přemalování historických faktů. Takhle jsme v naději, že alespoň polovina obyvatel české kotliny se s bezskrupulózním deficitem cti a s rafinovanou účelovostí nezotožňuje (a jistě i část té druhé poloviny do toho spadla pod tlakem lží ze strany zemanovského tábora).

V odhadu, co čekat v biologii a ekologii, potažmo v jejich aplikační sféře, budu konzistentní se vším, co jsem psal na základě empirie o vztazích politiky a vědy nedlouho po přelomu tisíciletí, ať už na téma ekologie půdy a tlaků na zánětlivých území pro průmyslové zóny, nebo přímých odkazů k dopadům opoziční smlouvy (např. kulér Živy 2002: 1, 3, 4). Recept k povzbuzení ekonomiky investicemi, který hlásá vítězná strana, bezpochyby povede betonářské lobby k opětnému vytažení známých uleželých projektů, což je jev naší historie stejně jistý jako periodicitu ročních období. Znovu se setkáme s gigantománií DOL (průplav Dunaj-Odra-Labe) ohrožující hydrologickou „střechu Evropy“, jejíž linie naší republikou prochází. Případně zaklesnutí podzemních vod bude záminkou ke snahám zadržet od nás odtékající povrchové vody soustavou přehrad na většině toků. Splavnění českého Labe navzdory zlému Německu (viz volební kampaň), které svůj úsek chrání Čechům naschvál kvůli přírodě, bude navzdory nesmyslnosti prosazováno v míře vrchovaté. Je jasné, že nezelené stromy v národních parcích prezident Zeman objímat nebude (to ať si dělají Němci na své straně hranice, pokud tam mají svou část parku – hlavně nechť se nevmešují).

Teprve uvidíme, zda naše druhá (klausovská) normalizace v hávu propagované představy demokracie bude dalších pět let pokračovat, jestli nedávno vzniklou metodou diferencované útlumové a progresivní směry v bádání budou dál zkracovat vlastní tělo vědy požíráním od ocasu, zda kmoťři docílí masivnějšího přesunu financí od akademické sféry takzvané do aplikací, tedy do svého byznysu. Video s aligátorem (skrytá reklama na mobil stejného názvu), jak ho s gustem předváděl v šotu před volbami M. Zeman, je Živě zoologicky blízké téma. Kam své predátorské schopnosti zvolený protagonist zacílí, bude jistě zajímat nás všechny. Doufejme, že ČSSD nenaletí na signály k sjednocování „fronty“ s Věcmi veřejnými a Stranou práv občanů Zemanovci, v obou případech jde o vše jiné než standardní partaje (sjednocování levice nebo leváren?). Možná bychom mohli optimisticky zakončit zmínkou o jiném videu ze světa zvířat, které ve stejném období zveřejnil Z. Svěrák. Bajku, v níž jeden lišák vnucuje zajičím důvěru v jiného lišáka při alternativě, že by se mohli svěřit do péče hajného. S tím hajným to nevyšlo, a tak se Cimrmanův duchovní otec po prezidentské volbě svěříje voličům, že se vrací ke své práci: „dělání všechny smutky zahání“. Všechny asi ne, ale pojďme se o budoucnost přičinit. I když opět o tři kroky vyhrála klausovská filozofie podpíraná krédem, že „součástí hry je oběhnutí i rozhodčího“ (T. Ježek, Budování kapitalismu v Čechách, 1997). Zdá se, že ten rozhodčí, tedy české voličstvo, začíná přece jen dotahovat.